

PAASWAKE EN PASEN 2022

Sint-Romboutskathedraal Mechelen, 16 april

Sint-Michiels- en Sint-Goedelekathedraal Brussel, 17 april

Goede vrienden,

Pasen is bij uitstek het feest van hoop en vreugde. Toch zijn die hoop en die vreugde dit jaar zeer getemperd. Niet alleen zijn er nog de gevolgen van de pandemie. We worden nu ook al wekenlang geconfronteerd met een oorlog op het Europese continent. We dachten dat zo iets bij ons niet meer mogelijk was. En dan nog met zo een ongehoorde agressie en brutaliteit. Een oorlog die niets kan oplossen en alleen dood en vernieling zaait.

Toch brengt Pasen een boodschap van vreugde. Maar geen wereldvreemde noch goedkope vreugde. Alsof we als christenen in een eigen wereld zouden leven, op onszelf betrokken en blind voor wat er in de wereld gebeurt. Alsof geloof een loutere privéaangelegenheid zou zijn zonder maatschappelijke relevantie. Neen, geen lichtzinnige vreugde. Wij ijveren voor een meer menselijke en rechtvaardige wereld. Maar er is tegelijk zoveel onrecht, zoveel armoede, de dreigende hongersnood in Afrika, zoveel haarden van oorlog en geweld ook elders in de wereld, zoveel machtsmisbruik, zoveel pijn en verdriet, zoveel onmacht.

Als je dat alles ziet en bedenkt, als je ziet waartoe mensen in staat zijn en wat mensen elkaar kunnen aandoen, dan is het toch de vraag of er voor de mens en voor deze wereld wel echt nieuwe toekomst bestaat. Of het niet altijd zal zijn zoals het altijd geweest is. Of een meer menselijke en rechtvaardige samenleving wel mogelijk is. Want dat is toch de vraag: wat voor zin heeft ons menselijk bestaan als er zoveel onrecht en onzin is?

En toch. God laat ons en zijn schepping niet in de steek. Ik weet het, het zijn grote woorden en ze kunnen hol klinken. Maar ze drukken wel de diepste zin en bedoeling uit van ons geloof: God is niet onverschillig. Hij kent de ellende en het verdriet van mensen. Hij kent hun lijden. Hij haat het kwaad en bemint het goede. Het onrecht dat mensen wordt aangedaan treft Hem in het hart. Een oorlog in zijn naam is heiligschennend, misbruik en lastering van zijn naam.

Hij is in alle opzichten een menselijke God. Hij is dat zelfs in de letterlijke zin van het woord: Hij is mens geworden, aan ons gelijk. Dat broze bestaan heeft Hij met ons gedeeld. Onmacht en lijden, Hij kent ze niet van horen zeggen. Hij heeft ze aan den lijve ondervonden. Hij weet wat onrecht is: Hij is zelf slachtoffer geworden van machtsmisbruik en geweld. Hij is niet geïndigd als een overwinnaar, maar als een slachtoffer. Neen, Pasen brengt geen goedkope en lichtzinnige vreugde. Pasen heeft weet van Goede Vrijdag.

Maar ook het omgekeerde geldt: het is Pasen die deze vrijdag goed maakt. Als Christus niet verrezen is, schrijft Paulus, dan is ons geloof zonder inhoud en zonder grond. Dan is Jezus alleen het zoveelste bewijs van de tragiek van ons bestaan. Maar daar tegen in klinkt de boodschap van Pasen: onzin en onrecht hebben niet het laatste woord. Ook niet de dood. Er werd gedacht dat met zijn terechtstelling de zaak geregeld was. Maar niet voor God.

Nogmaals, het paasgeloof brengt ons niet in een imaginaire wereld waar alle problemen opgelost zijn. Maar als Pasen vreugde brengt, dan juist omdat het ons oproept tot solidariteit. Want zo heeft Christus onzin en dood overwonnen: door mens te worden, een mens voor

anderen. Alleen door mens te zijn met en voor elkaar, door meeleven en solidariteit, is uitkomst mogelijk. Alleen liefde kan de wereld en ons allen redden. Daarin gaat Hij ons voor. God is niet de zelfgenoegzame en arbitraire machthebber die alles naar zijn hand zet. Hij is de bondgenoot van de mens, de lotgenoot die met ons meegaat. Hij is onze hoop en onze vrede. Het waren Jezus' eerste woorden toen Hij zijn optreden begon en zei: "Zalig die honger en vrede brengen want ze zullen kinderen van God genoemd worden". Toen Hij na zijn dood zijn leerlingen als de Verrezenen tegemoet trad, waren ook dat altijd zijn eerste woorden: "Vrede zij met u". Die vrede wens ik u toe. Zalig Pasen.

+Jozef kardinaal De Kesel
Aartsbisschop van Mechelen-Brussel